

POSTANOWIENIE

Dnia 13 lutego 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z powództwa Syndyka masy upadłości Spółdzielczej Kasy
Oszczędnościowo - Kredytowej "[...]" w upadłości w D.

przeciwko B. Ś. i M. Ś.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 13 lutego 2019 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanych

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 28 grudnia 2017 r., sygn. akt I ACa [...], I ACz [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. nie obciąża pozwanych kosztami postępowania kasacyjnego,**
- 3. przyznaje adw. J. J. od Skarbu Państwa (Sądu Apelacyjnego w [...]) kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) zł powiększoną o stawkę podatku od towarów i usług należną od czynności tego rodzaju tytułem kosztów pomocy prawnej udzielonej pozwany z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Pozwani B. Ś. oraz M. Ś. wnieśli skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 28 grudnia 2017 r., zmieniającego uwzględniający powództwo wyrok Sądu Okręgowego w C. z dnia 2 marca 2017 r. w ten sposób, że w punkcie 1. zasądzoną należność w wysokości 82 109,17 zł obniżono do kwoty 80 854,64 zł, a w pozostałej części powództwo oddalono oraz w punkcie 2 przez korektę orzeczenia o kosztach procesu. Apelacja pozwanych w pozostałej części została oddalona. Zasądzona kwota stanowiła spłatę pożyczki udzielonej pozwanej przez Spółdzielczą Kasę Oszczędnościowo - Kredytową „[...]” w D. na podstawie umowy z dnia 26 lipca 2013 r. w kwocie 80 000 zł, na warunkach szczegółowo określonych w jej treści oraz regulaminie udzielania kredytów i pożyczek SKOK na okres od dnia 26 lipca 2013 r. do dnia 9 lipca 2018 r., którą pozwana zobowiązana była spłacić w 60-ciu ratach miesięcznych. Zabezpieczeniem spłaty udzielonej pożyczki było m.in. grupowe ubezpieczenie na wypadek utraty pracy udzielane przez Towarzystwo Ubezpieczeń [...] Spółkę Akcyjną, z sumą ubezpieczenia ustaloną na kwotę 80 000 zł. W dniu 26 lipca 2013 r. pozwany M. Ś. złożył pisemne oświadczenie, na mocy którego zobowiązał się względem powódki wykonać zobowiązanie wynikające z umowy pożyczki na wypadek, gdyby pozwana zobowiązania tego nie wykonała.

W związku z niespłaceniem pożyczki przez pozwaną, powód wezwał ją do zapłaty przeterminowanego zadłużenia w terminie 7 dni pod rygorem wypowiedzenia umowy. Na dzień 9 czerwca 2014 r. zadłużenie wynosiło łącznie 82 109,17 zł i składały się na nie należność główna w kwocie 74 959,32 zł, odsetki z tytułu udzielenia pożyczki w kwocie 5 133,17 zł, odsetki za opóźnienie w kwocie 702,15 zł oraz koszty czynności windykacyjnych w kwocie 1 314,53 zł. Pozwani podnieśli zarzut formalny – wystąpienia przesłanek do umorzenia postępowania na podstawie art. 505³⁷ § 1 k.p.c., z powodu niewykazania umocowania pełnomocnika powódki we właściwym terminie. Sąd I instancji uznał ten zarzut za nietrafny i wyjaśnił, że do czasu wstąpienia do sprawy syndyka masy upadłości (30 sierpnia 2016 r.), postępowanie nie było zakończone, a swoją legitymację materialno - prawną syndyk wykazał należycie. Okoliczności zaciągnięcia i niespłacenia

pożyczki przez pozwaną były niesporne, spór dotyczył tylko wysokości zadłużenia, jednak pozwani swoich twierdzeń nie udowodnili, natomiast powódka przedstawiła umowę z załącznikami, wyciąg z ksiąg, wezwania do zapłaty oraz rozliczenia wpłat, z których wynikały zarówno wysokość zadłużenia w zakresie należności głównej jak i odsetek, które pozwalało na ustalenie, że z tytułu zawartej umowy pozwanej przekazano kwotę 59 950 zł, której wysokość była zbliżona do tej wskazanej przez samych pozwanych. W rezultacie wniosek pozwanych o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu rachunkowości Sąd uznał za zbędny. Pozwany odpowiadał solidarnie jako poręczyciel.

Sąd odwoławczy zaakceptował ustalenia faktyczne oraz wnioski prawne Sądu pierwszej instancji. Uwzględnił jedynie zarzut pozwanych odnoszący się do nadmiernego obciążenia ich opłatami windykacyjnymi. W efekcie skorygował zasądzoną należność do kwoty 80 854,64 zł. W pozostałej części oddalił apelację.

W skardze kasacyjnej pozwani zarzucili naruszenie przepisów postępowania -. art. 505³⁷ k.p.c. w zw. z art. 89 § 1 w zw. z art. 379 pkt 2 i z art. 378 § 1 oraz w zw. z art. 386 § 2 k.p.c., art. 385 k.p.c., art. 382 k.p.c., art. 278 § 1 k.p.c. i art. 227 k.p.c. w zw. z art. 217 § 2 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 382 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. Wnieśli o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz wyroku Sądu Okręgowego w C. i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w C. do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego. Wnieśli także o zasądzenie od powoda na ich rzecz kosztów postępowania kasacyjnego, o nieobciążanie ich kosztami postępowania kasacyjnego oraz o przyznanie od Skarbu Państwa na rzecz pełnomocnika z urzędu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwany z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwanych powód wniósł o odmowę przyjęcia tej skargi do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie oraz o zasądzenie od pozwanych na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako środek odwoławczy o szczególnym charakterze, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron. Realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowionego w art. 398⁹ k.p.c., w ramach którego Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie występują przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności uzasadniających przyjęcie skargi do rozpoznania.

Skarżący uzasadnili potrzebę przyjęcia ich skargi przesłanką przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Zdaniem skarżących skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ponieważ w toku postępowania apelacyjnego i podejmowanych czynności związanych z wydaniem zaskarżonego wyroku, nie została zrealizowana funkcja rozpoznawcza ani kontrolna Sądu Apelacyjnego. Wskazali też, że dokonując kontroli merytorycznej orzeczenia, Sąd Apelacyjny pominął istotne dla rozstrzygnięcia sprawy kwestie, m.in. braku organów uprawnionych do reprezentacji powoda, a także ustalił bezpodstawnie, że powód uzupełnił braki pozwu, składając do akt sprawy odpis KRS.

Oczywista zasadność skargi kasacyjnej oznacza, że dla przeciętnego prawnika podstawy wskazane w skardze *prima facie* zasługują na uwzględnienie. Sytuacja taka występuje w szczególności wtedy, gdy bez wątplenia miały miejsce uchybienia, na które powołuje się skarżący i jest pewne, że miały one wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia. Skarżący musi zatem wykazać, że wyrok zapadł z oczywistym, rażącym naruszeniem przepisów prawa lub podstawowych zasad obowiązujących w praworządnym państwie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca 2008 r., III CSK 110/08, nie publ.). Nie może przy tym budzić wątpliwości i to, że wydane orzeczenie jest – na skutek stwierdzonego naruszenia – oczywiście błędne.

Prawidłowo ustanowiony w sprawie pełnomocnik procesowy ma nie tylko uprawnienie do udzielenia dalszego pełnomocnictwa (substytucji), ale także do

potwierdzenia czynności podjętych za stronę przez pełnomocnika, który wcześniej przedstawił sądowi pełnomocnictwo zawierające braki wymagające usunięcia. Żaden przepis Kodeksu postępowania cywilnego nie pozbawia go takiego uprawnienia, wynikającego wprost z udzielonego mu pełnomocnictwa procesowego, podobnie jak żaden przepis tego aktu prawnego nie wymaga, aby potwierdzenia czynności podjętych za stronę przez nieprawidłowo ustanowionego pełnomocnika dokonała strona osobiście, a osoba prawna - przez uprawnione do tego organy (por. postanowienie Sądu Najwyższego - Izba Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 16 maja 2018 r., III PK 90/17, Legalis nr 1828471). Pełnomocnik powoda podtrzymał podjęte dotąd czynności po wstąpieniu do sporu przez syndyka masy upadłości, który udzielił mu pełnomocnictwa procesowego. Umocowanie syndyka nie budzi wątpliwości, podobnie jak dopuszczalność potwierdzenia wcześniejszych czynności. Z tego względu upadają argumenty, które miałyby świadczyć o oczywistym nieuwzględnieniu przez Sąd drugiej instancji nieważności. Również braki w składzie organów – jeśli występowały - to stan ten ustał przed zakończeniem postępowania przed Sądem pierwszej instancji. W konsekwencji uzasadnienie przesłanki oczywistej zasadności skargi kasacyjnej nie znajduje potwierdzenia w okolicznościach sprawy.

W związku z tym, że wymieniona przez skarżącego podstawa przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie zachodzi, a okoliczności sprawy nie wskazują, aby wystąpiły inne przesłanki przewidziane w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia tej skargi do rozpatrzenia.

O kosztach postępowania Sąd Najwyższy orzekł na podstawie 102 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. w zw. z § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 1804).

Orzeczenie o kosztach pomocy prawnej udzielonej pozwanym z urzędu w postępowaniu kasacyjnym wynikają z postanowień § 2, § 4 i § 8 pkt 6 oraz § 16 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (jedn. tekst: Dz.U. z 2019 r., poz. 18).

aj